

OKUL ÖNCESİ ETKİNLİKLERİ

HAYIR DERİM GÜVENDE OLURUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel güvenliği için "Hayır!" demenin gerekliliğini açıklar./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	Okul Öncesi
Süre	50 dk. (Bir etkinlik saati)
Araç Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesinde sınıf U oturma düzenine uygun hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından çocukların U oturma düzeninde oturmaları sağlanır. 2. Çocuklara etkinliğin amacının kişisel güvenliğimiz için hayır diyebilmenin gerekliliğini açıklayabilmek olduğu söylenir. 3. Ardından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliği nasıl uygulayacakları çocuklara anlatılır: <i>"Çocuklar bugün sizlerle "Hayır Gerekli mi?" adlı oyunu oynayacağız. Bu oyunda ben bazı arkadaşlarınızı ayağa kaldırıp ortaya gelmesini isteyeceğim. Ayağa kalkan arkadaşlarınıza bir resim göstereceğim ve kendilerini gösterdiğim resimdeki çocuk gibi hayal etmelerini isteyeceğim. Ardından arkadaşlarınıza cevabı hayır olan bir soru soracağım ve sorduğum soruya konuşmadan hareketleriyle cevap vermelerini isteyeceğim. Biz de arkadaşlarınızın hareketlerinden ne söylemek istediklerini anlamaya çalışacağız? Ardından da ayaktaki arkadaşlarınızdan sorduğum aynı soruya bu kez konuşarak cevap vermelerini; neden hayır cevabını vermek istiyorlar bana söylemelerini isteyeceğim. Acaba konuşmadan karşıdaki insanları reddedebiliyor muyuz yoksa hayır dememiz gerekli mi hep beraber görelim."</i> 4. Uygulayıcı tarafından sınıftan rastgele seçilen 3 çocuk tüm çocukların onları görebileceği şekilde grubun ortasına alınır. Çalışma Yaprağı-1' de yer alan 1. görsel çocuklara gösterilir ve aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır: <i>"Çocuklar, şimdi size hayal edeceğiniz resmi gösteriyorum. Resimdeki gibi siz de sınıftaki oyun alanında arkadaşlarınızla oyun oynuyorsunuz ve arkadaşınız izinsiz bir şekilde oyuncağınızı sizden almaya çalışıyor. Siz de vermek istemiyorsunuz. Şimdi orada olduğunuzu hayal edin ve arkadaşınıza neden hayır dediğinizi konuşmadan hareketlerinizle bizlere anlatmaya çalışın bakalım."</i> 5. Çocuklara hareketleri ile kendilerini ifade etmeleri için yeterli süre tanınır. Ardından "Eğer konuşabilseydiniz arkadaşınıza neden hayır derdiniz?" diye sorulur. Alınan cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılır:

Süreç (Uygulama Basamakları):

“Çocuklar, eğer konuşabiliyor ve hayır diyebiliyor olsaydınız arkadaşınızın bu davranışını önleyebilirdiniz. İstemediğimiz, bizi üzecek durumları önlemek için hayır diyebilmek ne kadar da gerekliymiş değil mi? Şimdi sizler yerlerinize oturabilirsiniz.”

6. Uygulayıcı tarafından sınıftan rastgele seçilen 3 çocuk tüm çocukların onları görebileceği şekilde grubun ortasına alınır. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan 2. görsel çocuklara gösterilir ve aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır:

“Çocuklar, şimdi sizden de farklı bir durumu hayal etmenizi istiyorum. Sizler resimde gösterdiğim gibi kocaman bir parkta oyun oynadığınızı ve parkın en yüksek yerine çıktığınızı hayal edin. Yanınıza arkadaşınız geldi ve çok tehlikeli olmasına rağmen size birlikte aşağı atlamayı teklif etti. Çok tehlikeli olduğu için bu teklifi reddediyorsunuz ve nedenini arkadaşınıza söylüyorsunuz. Bunu hayal edin ve hiç konuşmadan arkadaşınızın teklifine cevap verin bakalım.”

7. Çocuklara hareketleri ile kendilerini ifade etmeleri için yeterli süre tanınır. Ardından “Şimdi konuşabiliyor ve hayır diyebiliyor olsaydınız arkadaşınızın bu tehlikeli teklifine neden hayır derdiniz?” diye sorulur. Alınan cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılır:

“Çocuklar, hayır diyebiliyor olsaydınız arkadaşınızın sizi tehlikeye atan bu teklifini rahatça reddedebilirdiniz ve kendinizi koruyabilirdiniz. Kendinizi koruyabilmek için hayır diyebilmek ne kadar da gerekliymiş değil mi? Şimdi sizler de yerinize oturabilirsiniz.”

8. Uygulayıcı tarafından sınıftan rastgele seçilen 3 çocuk tüm çocukların onları görebileceği şekilde grubun ortasına alınır. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan 3. görsel çocuklara gösterilir ve aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır:

“Çocuklar, sizler de annenizle markete gideceksiniz. Bu resimde gördüğünüz çocuk gibi erkenden hazırlanıp evin önüne çıktınız, ancak anneniz henüz hazırlanmadığı için tek başınıza onu bekliyorsunuz. Bu sırada yanınıza hiç tanımadığınız bir kişi geldi ve kaybolduğunu söyledi. Yolunu bulması için onunla birlikte giderek ona yardım etmenizi istedi. Yani tanımadığınız bir kişi onunla gitmenizi istiyor. Bu kişiyi, sizden yardım istese bile, tanımadığınız için reddedip annenizin yanına gidiyorsunuz. Önce bu durumu hayal edin, ardından bu teklife cevabınızı konuşmadan hareketlerinizle bize gösterin bakalım.”

9. Çocuklara hareketleri ile kendilerini ifade etmeleri için yeterli süre tanınır. Ardından “Şimdi konuşabiliyor ve hayır diyebiliyor olsaydınız tanımadığınız kişiye bu tehlikeli durumda neden hayır derdiniz?” diye sorulur. Alınan cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılır:

“Çocuklar sizden yardım istiyor olsa da tanımadığınız insanlarla tek başınıza bir yere gitmemelisiniz. Çünkü bu kişiler size zarar verebilir. Eğer siz de ilk başta hayır diyebiliyor olsaydınız tanımadığınız bu kişinin sizi tehlikeye sokabilecek teklifini rahatça reddedebilirdiniz ve kendinizi koruyabilirdiniz. Bu yüzden kendinizi tehlikeye sokacak tekliflere kendinizi korumak için hayır demelisiniz.”

10. Uygulayıcı tarafından sınıftan rastgele seçilen 3 çocuk tüm çocukların onları görebileceği şekilde grubun ortasına alınır. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan 4. görsel çocuklara gösterilir ve aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır:

“Çocuklar, sizden de resimdeki çocuk gibi kendinizi parktaki kum havuzunda oyun oynarken hayal etmenizi istiyorum. Parkta oynarken yanınıza tanımadığınız bir kişi geliyor, size çok tatlı olduğunuzu söylüyor ve sizi öpmek istiyor. Hiç tanımadığınız bu kişinin sizi öpmesine kesinlikle izin vermiyorsunuz ve bunu reddederek sizinle parka gelen yakınınıza bunu anlatmaya gidiyorsunuz. Şimdi siz de nasıl hayır dersiniz konuşmadan bize gösterin bakalım.”

11. Çocuklara hareketleri ile kendilerini ifade etmeleri için yeterli süre tanınır.

Süreç (Uygulama Basamakları):

Ardından "Şimdi konuşabiliyor ve hayır diyebiliyor olsaydınız tanımadığınız kişiyi neden ve nasıl reddederdiniz? Parktaki yakınlarınızdan nasıl yardım isterdiniz?" soruları sorulur. Alınan cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Çocuklar parkta, sokakta, dışarıdaki her yerde tanımadığınız bir kişi sizi öpmeye veya size dokunmaya kalkışırsa ona mutlaka yüksek sesle hayır demelisiniz ve bunu hemen yakınınıza anlatmalısınız. Çünkü bu kişi size zarar verebilir. Bu yüzden size zarar verebilecek tekliflere hayır diyebilmek kendinizi korumak için çok önemlidir."

12. Süreç tartışma soruları ile devam ettirilir.

- Çocuklar, sorulara hiç konuşmadan cevap vermeye çalışırken neler hissettiniz? Kendinizi doğru ifade edebildiniz mi?
- Sorulara konuşarak cevap verebiliyorken, hayır diyebiliyorken neler hissettiniz?
- Başkalarının kişisel güvenliğinize zarar verebileceği için kabul etmediğiniz tekliflere ya da sorulara neden hayır demelisiniz?
- Peki, sizler günlük hayatınızda kişisel güvenliğinize zarar verecek tekliflere ya da sorulara hayır diyor musunuz? Neden?

13. Çocukların tartışma sorularına ilişkin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Çocuklar, hayatınızda anne-babanız, arkadaşlarınız, kardeşleriniz, akrabalarınız, öğretmeniniz veya tanımadığınız insanlar sizden bazı şeyleri yapmanızı isteyebilir. Bu isteklerden bazıları sizin iyiliğiniz içindir ve bunları evet diyerek yaparsınız. Ama bazıları size zarar verebilecek isteklerdir. Bunları da hayır diyerek reddeder ve yapmazsınız. Hoşunuza gitmeyen, size zarar verebilecek olan veya kişisel güvenliğinizi bozabilecek olan isteklere mutlaka hayır demeniz gerekmektedir. Çünkü etkinliğimizde de gördüğünüz gibi bu isteklere "hayır" diyemeyince kendinizi ifade ederken ne kadar çok zorlanıyorsunuz ve hayır demediğiniz için karşıdaki kişi bu istekleri kabul ettiğinizi bile düşünebiliyor. Bu yüzden kişisel güvenliğinizi bozan durumlara neden hayır demeniz gerektiğini bilmeniz çok önemlidir."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Çocukların etkinlikte öğrendiği kazanımı günlük hayatla ilişkilendirebilmesi için okulda öğrendiklerini evde ailesi ile paylaşması ve ailesinden farklı örnek durumlarda neden hayır demesi gerektiği ile ilgili bilgi alması istenebilir. Edinilen bilgiler sınıf ortamında paylaşılabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf mevcuduna göre her seferinde ayağa kaldırılan çocuk sayısı artırılabilir veya azaltılabilir.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Etkinlikte kullanılan resimler, daha büyük boyutlarda basılarak ve kontrast renkte zemine yapıştırılarak ya da resimlerin kenar çizgileri tutkal ya da bant gibi materyallerle kabartılarak dokunsal özellikler bakımından daha işlevsel hâle getirilebilir.
2. Ortaya geçecek gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Yapılan açıklamalar ve sorulan tartışma soruları kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (kişisel güvenlik vb.) temelinde basitleştirerek sorulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bilgehan DURUKAN

Çalışma Yaprağı 1

1.GÖRSEL

2.GÖRSEL

3.GÖRSEL

4.GÖRSEL